

El llenguatge

Nogensmenys

El Diccionari Fabra diu que no-gensmenys és un adverbí que significa «sense que sigui obstacle allò que s'acaba de dir», definició que reproduïx, es pot dir que literalment, la Gran Enciclopèdia, sense que cap d'aquests dos repertoris indiqui cap exemple del seu ús. Això ja és un indici que com aquest terme gramatical és escassament usat, encara que no falta algun autor que se'n serveix regularment.

Badia i Margarit, a la seva Gramàtica Catalana (Ed Gredos), assenyala l'ús d'aquest mot com a conjunció de coordinació, del grup de les adversatives, amb l'exemple El problema quedava resolt; no-gensmenys ell no l'hi considerava. Efectivament, el fet que el significat d'aquest adverbí indiqui referència a una cosa dita anteriorment, el fa apte per a la seva habilitació com a terme conjuntiu, és a dir, per a enllaçar una oració amb una altra d'anterior, entre les quals estableix una oposició (per això diem conjunció adversativa).

Es evident, per tant, que no podem modificar una afirmació (l'acció d'un verb) amb el terme no-gensmenys sense referir-nos a una altra de formulada anteriorment, encara que només sigui implícita o contextual: volem dir, a una cosa en què hom convingui generalment, que hom doni per sabuda o admesa. Una frase com No-gensmenys és una bona persona fora de context, no té sentit. Perquè en tingués, caldria que li haguéssim atribuït (a la persona de qui es tracta) una malifeta, o que hom convingués que té molts defectes.

Algun cop s'ha falsament informat que no-gensmenys equival a l'expressió «nada menos» del castellà, informació que sembla que és la que ha originat una oració com «A tot l'Estat espanyol surten no-gensmenys que 120 diaris», que acabem de llegir. Es un error que importa de desfer. L'expressió que tradueix més exactament «nada menos» és ni més ni menys, encara que no fóra encertat de fer-ne l'ús tan intens (potser abús i tot) que el castellà fa actualment de «nada menos». Insistim-hi, però: no-gensmenys té un sentit molt diferent. Es un terme de què hom pot prescindir: qui vulgui, és clar, hi pot recórrer lliurement, però amb el significat que realment li correpon.

Albert Jané